

16. 4. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Soud řeší několik případů mezinárodních únosů dětí ročně. Jak může rozhodnout?

Řešit mezinárodní únosy dětí je vždy složitou situací. Odborníci na rodinné právo z kanceláře Frank Bold Advokáti proto přináší souhrnný pohled na to, jak lze situaci uchopit a jak často k ní dochází.

Mezinárodním únosem dítěte se rozumí neoprávněné přemístění či zadržení dítěte mimo stát jeho obvyklého bydliště, a to **bez souhlasu druhého rodiče** nebo **bez souhlasu soudu**. Pokud k němu dojde, může vyvolat poškozený rodič u soudu země, do níž se rodič s dítětem neoprávněně přemístil tzv. návratové řízení. Při něm soud posuzuje, zda nařídí navrácení dítěte do státu jeho obvyklého pobytu.

Za rok soud řeší několik mezinárodních únosů

V České republice ve věcech návratových řízení rozhoduje výlučně Městský soud v Brně a v odvolacím stupni Krajský soud v Brně. Návratových řízení se v České republice nevede mnoho, Krajský soud v Brně ročně rozhodne pouze o jednotkách odvolání ve věci samé. **Například od 1. 1. 2019 do 1. 4. 2020 Krajský soud v Brně vydal v této věci osm rozhodnutí.** Z toho v pěti případech bylo v předchozím řízení rozhodnuto o povinnosti navrátit dítě do země původu a pouze ve třech byl návrh na navrácení dítěte zamítnut. Na základě podaného odvolání pak Krajský soud změnil jedenkrát předchozí rozhodnutí tak, že návrh na navrácení dítěte zamítl, pětkrát rozhodnutí Městského soudu v Brně potvrdil a dvakrát bylo řízení zastaveno z důvodu zpětvzetí odvolání.

Pokud soud v návratovém řízení rozhodne o navrácení dítěte do země, ze které bylo přemístěno, mnohdy zároveň stanoví rodiči, který o návrat žádá, povinnost splnit tzv. **záruky**. Tyto záruky mají být splněny pro případ, že se rozhodne s dítětem navrátit také rodič, který dítě neoprávněně ze země přemístil, mají mu ulehčit návrat do země a zajistit bezpečí. Takovými zárukami jsou nejčastěji:

- povinnost zajistit bydlení druhému rodiči a dítěti,
- povinnost hradit výživné na dítě, nebo
- povinnost neodejmout dítě z péče navracejícího se rodiče.

Navrácení dítěte do země obvyklého pobytu dítěte pak soudy zpravidla neukládají v případě, kdy rodič, který dítě přemístil, soudu doloží, že k přemístění ze země obvyklého pobytu dítěte došlo **se souhlasem druhého rodiče**. Tento souhlas nemusí být písemný, ale v takovém případě je obtížnější jej prokázat.

Výjimečné odepření návratu dítěte

V poslední době české soudy neuložily návrat dítěte také v případě, kdy dospěly k závěru, že nařízení návratu by pro nezletilé dítě mělo horší důsledky než samotný únos, neboť návratem a další destabilizací prostředí by byl ohrožen jeho zdravotní vývoj. Zároveň by se návratem výrazně snížila schopnost rodiče „únosce“ pečovat o dítě z důvodu zdravotních potíží, což by dítě dostalo do nesnesitelné situace. Vzhledem k tomu, že by dítě bylo návratem vystaveno vážnému nebezpečí újmy, aplikovali soudy jednu z výjimek dle čl. 13 [Haagské úmluvy](#), pro kterou je možné návrat dítěte odepřít. Tyto výjimky jsou uplatňovány spíše výjimečně.

Mezi další důvody pro odepření návratu může patřit:

- dítě si návrat nepřeje (pokud je mu okolo 8 let a více),
- dítě bylo obětí násilného chování rodiče, který se domáhá jeho návratu,
- dítě nemá v zemi obvyklého pobytu zajištěny životní podmínky,
- rodič žádající o navrácení dítěte nemá s dítětem vytvořen žádný vztah,
- návrat rodiče „únosce“ by jej destabilizoval v rodičovské roli tak, že by nebyl schopen o dítě pečovat (z důvodu duševního onemocnění, posttraumatické poruchy, apod.),
- dítě si zvyklo na nové prostředí a je prokázáno, že je dítě málo adaptabilní,
- rodič „únosce“ je v zemi, kam se uchýlil, azylantem.

K odepření návratu dítěte je však typicky zapotřebí kombinace vícero těchto důvodů.

Mgr. Hana Římanová

[Frank Bold Advokáti, s.r.o.](#)

Údolní 33,
602 00 Brno
Drtinova 10, Praha
Sokolská třída 24, Ostrava

Tel.: +420 545 213 975
e-mail: info@fbadvokati.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)